

อุปสรรคความรักในบทเพลงของธงไชย แมคอินไตย์ Love Metaphors in the lyrics of Thongchai McIntyre

นพวรรณ เมืองแก้ว^{1*} และ อธิปัตย์ นิตยน์รา¹

Noppawan Muangkaew^{1*} and A-thipat Nitnara¹

¹ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

¹ Faculty of Liberal Arts and Management Sciences, Prince of Songkla University, Suratthani Campus

*Corresponding author: anakaon_191@hotmail.com

Received: January 31, 2019; Revised: May 21, 2019; Accepted: August 20, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถ้อยคำอุปสรรคที่สะท้อนมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงของธงไชย แมคอินไตย์ โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่พ.ศ. 2529–2559 รวมทั้งสิ้น 193 เพลง ผลการศึกษพบว่า รูปคำอุปสรรคที่ปรากฏสะท้อนมโนทัศน์ความรัก จำนวน 5 มโนทัศน์ ได้แก่ [ความรัก คือ ธรรมชาติ] [ความรัก คือ สิ่งประดิษฐ์/สิ่งก่อสร้าง] [ความรัก คือ การศึกษา] [ความรัก คือ เกม/การแข่งขัน] และ [ความรัก คือ เครื่องใช้/เครื่องนุ่งห่ม] อุปสรรคมโนทัศน์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า ความรักเป็นเรื่องพื้นฐานใกล้ตัวมนุษย์ ความรักซับซ้อนต้องอาศัยการเรียนรู้และดูแลรักษา

คำสำคัญ: อุปสรรคความรัก, ธงไชย, แมคอินไตย์, มโนทัศน์

Abstract

The objectives of this research were to study metaphorical expressions about love concept in the lyrics of Thongchai McIntyre. Also, the data was collected from 2007 to 2013. There are a total of 193 songs. There were 5 conceptual metaphors in this study, such as [LOVE IS NATURE], [LOVE IS INVENTION/BUILDING], [LOVE IS EDUCATION], [LOVE IS GAME / COMPETITION] and [LOVE IS ACCESSORIES / CLOTHES] Furthermore, all these conceptual metaphors also revealed that love is a basic of Human and love requires complex learning and care.

Keywords: Love Metaphors, Thongchai McIntyre, Concept

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในกระบวนการสื่อสารเพื่อการถ่ายทอดความคิดและความรู้สึก ภาษาจึงสามารถสะท้อนความคิดของมนุษย์และแสดงถึงความต้องการของตนเองมาให้ผู้อื่นรับรู้ได้เพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง นอกจากนี้มนุษย์จะใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างกันแล้ว มนุษย์ยังใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้สึกผ่านบทเพลง ซึ่งเป็นการสื่อสารในรูปแบบที่มีการผสมผสานของดนตรีกับภาษาทำให้เกิดสุนทรียภาพมากขึ้น การเขียนเพลงเป็นการบอกกล่าวความรู้สึกนึกคิด คือ การบอกเล่าเรื่องราว (กรรณกร รั่มมะฮัตต์, 2556: 1)

บทเพลงถือเป็นเครื่องจรรโลงใจที่อยู่คู่กับมนุษย์มาช้านาน โดยในแง่การใช้ภาษาในเพลงจะมีกลวิธีการใช้ภาษาหลายแบบทั้งการใช้คำ การใช้ประโยค หรือการสร้างคำศัพท์ใหม่ ๆ เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับบทเพลง ในปัจจุบันบทเพลงมีเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก ความผิดหวังที่เกิดจากความรัก โดยมีการใส่คำร้องที่สะท้อนและสะท้อนอารมณ์ลงในเพลงเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ถือว่าบทเพลงเป็นแหล่งอ้างอิงประสบการณ์หรือความจริงเกี่ยวกับความรักในแง่มุมต่าง ๆ จึงทำให้เพลงส่วนใหญ่เน้นเกี่ยวข้องกับเรื่องราวความรักและผู้ฟังส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยรุ่น (ศรีณีย์ รักสัตย์มัน, 2547: 10)

ผู้ถ่ายทอดบทเพลงที่เกี่ยวกับความรักมีเป็นจำนวนมาก หนึ่งในบุคคลเหล่านั้นซึ่งเป็นที่รู้จักกันในวงการเพลงไทยสากลเป็นอย่างดี คือ ธงไชย แมคอินไตย์ เป็นศิลปิน Superstar ตลอดกาลของวงการเพลงไทยสากลและบทเพลงที่เขาร้องยังได้รับความนิยมจากผู้ฟังเพลงทุกเพศทุกวัยเป็นจำนวนมากและยาวนานกว่า 30 ปี เพลงของเขามียอดขายสูงสุดของค่ายเพลงจากทุกอัลบั้มและทุกการแสดง อีกทั้งเขายังได้รับรางวัลมากมายจากบทเพลงที่ขับร้อง

ในปี พ.ศ. 2530 ชงไชย แมคอินไตย์ได้รับรางวัลศิลปินดีเด่น จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติและรางวัลดาวเทียมทองคำและ Coke Music Awards ในเพลง “ชอบใจจริง ๆ” และ “เสียงกระซิบ” ในปี พ.ศ. 2540 ได้รับรางวัลพระพิฆเนศทอง สาขาเพลงสร้างสรรค์พิเศษ “ต้นไม้ของพ่อ” ในปี พ.ศ. 2552 ได้รับรางวัลชมเชยเพลง “ไปเที่ยวกัน” จากผลการประกวดเพลง (เพชรในเพลง) เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 เป็นต้น

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาลักษณะภาษาในบทเพลงที่ได้รับความนิยมของชงไชย แมคอินไตย์ ว่ามีลักษณะการใช้ภาษาอย่างไร โดยมุ่งประเด็นไปยังภาษาในเชิงเปรียบเทียบหรืออุปลักษณ์ เนื่องจากอุปลักษณ์เป็นเครื่องมือทางภาษาที่สามารถสะท้อนระบบความคิดหรือมโนทัศน์ของคนในสังคมได้ ดังที่เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980) ได้เสนอว่า การใช้ภาษาของมนุษย์ในชีวิตประจำวันนั้นอยู่ในรูปแบบการเปรียบเทียบหรืออุปลักษณ์ ซึ่งรูปภาษาดังกล่าวสามารถสะท้อนระบบความคิดของมนุษย์ แสดงให้รู้ว่าคุณคนในสังคมมีระบบความคิดหรือมโนทัศน์เป็นอย่างไร อุปลักษณ์จึงไม่ใช่เพียงเรื่องของการใช้ภาษาเท่านั้นแต่ยังสามารถแสดงให้เห็นถึงกระบวนการคิดและมโนทัศน์ของมนุษย์ ซึ่งสามารถอธิบายได้อย่างเป็นระบบมีเหตุมีผล

อุปลักษณ์ (Metaphor) หมายถึง การเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองสิ่ง โดยที่ทั้งสองสิ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มทางความหมายที่ต่างกัน เรียกสิ่งที่เป็นต้นแบบของการเปรียบเทียบว่า “วงความหมายต้นทาง” (Source domain) และเรียกสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบว่า “วงความหมายปลายทาง” (Target domain) โดยอุปลักษณ์ใช้เพื่อเปรียบเทียบสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น “มะลิฉัน” “ฉิวฉอน” “เฮว S” คำเหล่านี้เป็นการใช้อุปลักษณ์ที่เชื่อมโยงไปถึงคุณสมบัติภายนอกของผู้หญิงทั้งหน้าอก ฉิวพรรณ และรูปร่าง (วรัญญา ยิ่งยงค์ดี, 2561: 148) เป็นต้น

ผู้วิจัยเห็นว่า ในบทเพลงของชงไชย แมคอินไตย์ก็มีเนื้อเพลงส่วนมากเกี่ยวข้องกับความรักและเนื้อเพลงเหล่านั้นยังพบภาษาในเชิงเปรียบเทียบหรืออุปลักษณ์จำนวนมาก ความน่าสนใจดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นว่า การใช้ภาษาแบบอุปลักษณ์สะท้อนกระบวนการคิดและมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ใช้ภาษาหรือคนในสังคมได้อย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงของชงไชย แมคอินไตย์

กรอบแนวคิด

อุปลักษณ์ (Metaphor) หมายถึง การเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองสิ่งโดยที่ทั้งสองสิ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มทางความหมายที่ต่างกัน เรียกสิ่งที่เป็นต้นแบบของการเปรียบเทียบว่า “Source domain” หรือ “Vehicle” และเรียกสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบว่า “Target domain” หรือ “Tenor” (Lakoff and Johnson, 1980)

แนวคิดแรก การศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวคิดเดิม (Traditional Theory) อธิบายอุปลักษณ์ว่าเป็นการนำความหมายของคำไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดภาพพจน์ รวมทั้งเป็นการขยายความหมายของคำออกไปจากความหมายเดิมซึ่งทำให้เกิดความเปรียบ ข้อความที่แสดงการเปรียบเทียบสองสิ่งที่มีคุณสมบัติเหมือนหรือต่างกัน โดยจะปรากฏคำว่า “เหมือน” “เป็น” “ดั่ง” “เช่น” “ราวกับ” ฯลฯ อยู่ในโครงสร้างภาษา

แนวคิดที่สอง เป็นการศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชาน โดยมองว่าอุปลักษณ์เป็นปรากฏการณ์การมองสิ่งหนึ่งผ่านอีกสิ่งหนึ่งในเชิงเปรียบเทียบที่ไม่ได้ศึกษาเฉพาะความหมายของคำหรือรูปภาษาเท่านั้น แต่เป็นการศึกษาทั้งระบบความคิดและการใช้ภาษาทุกรูปแบบ ไม่จำเป็นต้องมีคำว่า “เหมือน” “เป็น” “ดั่ง” “เช่น” “ราวกับ” ฯลฯ อยู่ในโครงสร้างทางภาษาเหมือนการศึกษาที่ผ่านมา

ตารางที่ 1 แสดงความแตกต่างระหว่างอุปลักษณ์ตามแนวคิดเดิมกับแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชาน

อุปลักษณ์ตามแนวคิดเดิม	อุปลักษณ์ตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชาน
1) เป็นคุณสมบัติของคำ	1) เป็นคุณสมบัติของมโนทัศน์ไม่ใช่ของคำ
2) ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางศิลปะและวาทศิลป์	2) หน้าที่ของอุปลักษณ์คือเพื่อที่จะเข้าใจมโนทัศน์
3) เป็นการเปรียบเทียบระหว่างสองสรรพสิ่งซึ่งต้องมีลักษณะบางอย่างร่วมกัน	3) ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของความคล้ายคลึงกันเสมอไป
4) เป็นการใช้คำที่มีลักษณะการคิดไตร่ตรองซึ่งผู้ใช้ต้องมีพรสวรรค์จึงจะสามารถใช้อุปลักษณ์ได้ดี	4) เป็นการใช้คำโดยไม่รู้ตัว คนทั่วไปใช้อุปลักษณ์ได้ ไม่จำกัดเฉพาะคนที่มีพรสวรรค์เท่านั้น
5) เป็นภาพพจน์ (figure of speech) ซึ่งใช้เพื่อผลลัพธ์พิเศษ และไม่ได้เป็นส่วนจำเป็นในการสื่อสารประจำวันของมนุษย์	5) อุปลักษณ์ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการตกแต่งถ้อยคำเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่อยู่ในระบบความคิดและอยู่ในชีวิตประจำวันของมนุษย์

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณ์ทั้งแนวเดิมและแนววรรณคดีปริชาวน (Cognitive Semantics)
2. เก็บรวบรวมข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์ที่เกี่ยวกับความรักในบทเพลงของธงไชย แมคอินไตย์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2529 ถึงปัจจุบัน อัลบั้มเดี่ยว 18 อัลบั้ม จำนวน 188 เพลงและเพลงอื่น ๆ ที่ไม่ได้รวมเป็นอัลบั้มอีกจำนวน 5 เพลง รวมทั้งสิ้น 193 เพลง
3. คัดเลือกถ้อยคำอุปลักษณ์ที่เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในบทเพลงของธงไชย แมคอินไตย์ โดยพิจารณาทั้งรูปภาพแสดงอุปลักษณ์ในลักษณะการเปรียบเทียบที่ปรากฏคำเชื่อมและรูปภาพแสดงอุปลักษณ์ในรูปคำศัพท์
4. นำถ้อยคำเปรียบเทียบมาวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์นิยามถ้อยคำอุปลักษณ์ของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980)
5. วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ได้จากข้อ 4) มาจำแนกเป็นอุปลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรักประเภทต่าง ๆ

ผลการศึกษา

อุปลักษณ์ความรักที่ปรากฏในบทเพลงของธงไชย แมคอินไตย์ สามารถจัดประเภทเป็นอุปลักษณ์ความรักได้ทั้งสิ้น 4 ประเภท โดยเรียงลำดับตามความถี่ของการปรากฏใช้จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. มโนอุปลักษณ์ [ความรัก คือ ธรรมชาติ]

ความรักเปรียบได้กับหมอก คว้นไฟ พืชผัก ดอกไม้ ทะเลทราย หยอดน้ำ ธารน้ำ และสายฝน ปรากฏทั้งสิ้น 51 รูปคำ คิดเป็นร้อยละ 53.12 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

“หมอกจาง ๆ และควัน คล้ายกันจนบางที่ไม่อาจรู้ อยากรจะถามดู ว่าเธอ เป็นอย่างหมอกหรือควัน หมอกจะงดงามและทำให้เอือกเย็น แสนจะเย็นสบายเมื่อยามเช้า ถ้าเป็นควันไฟ ถึงจะบางจะเบา หากเข้านัยตาเรา ก็คง จะทำให้เสียน้ำตา เธอเป็นยังงัฉนั้นอยากรู้เพราะฉนั้นดูเธอไม่ออก ยังคงไม่ เข้าใจ บางทีเธอเป็นเช่นหมอกขาว และบางคราวเธอเป็นเหมือนควัน ฉนั้น นั้นซักไม่มั่นใจ เพราะถ้าฉนั้นต้องเสี่ยงกับควันไฟ จะเตรียมตัวและเตรียมใจ ถอนตัวเพราะว่ากลัวจะเสียน้ำตา”

(เพลงหมอกหรือควัน)

อัลบั้มบอมเมอเรง: 2533)

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นถ้อยคำอุปลักษณเกี่ยวกับความรักทั้งสิ้น 2 แบบเปรียบ ได้แก่ 1) แบบเปรียบเทียบความรักกับหมอก และ 2) แบบเปรียบเทียบความรักกับควันไฟ

สิ่งที่ถูกเปรียบ (Target domain)	แบบเปรียบเทียบ (Source domain)
ความรัก	หมอก
เกิดแล้วสุขใจ	การได้สัมผัสหมอกแล้วสดชื่น

จากตัวอย่างถ้อยคำอุปลักษณปรากฏคำเชื่อมที่แสดงการเปรียบเทียบคือ คำว่า “เป็น” “อย่าง” “เป็นเช่น” และสิ่งที่เหมือนกันของความรักกับหมอกก็คือ สวยงามและเย็นสบาย

แบบเปรียบเทียบข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ความรักเป็นสิ่งที่งดงามสวยงาม เมื่อได้รักแล้วก็ย่อมทำให้เบิกบานใจ เป็นสุขใจเช่นเดียวกับหมอกซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในยามเช้า มองเห็นแล้วสวยงามสบายตาและเมื่อได้สัมผัสก็แสนจะเย็นสบายกายสบายใจ

สิ่งที่ถูกเปรียบ (Target domain)	แบบเปรียบเทียบ (Source domain)
ความรัก	ควันไฟ
ก่อเกิดความเศร้า	สัมผัสแล้วแสบตาน้ำตาไหล

จากตัวอย่างถ้อยคำอุปมาอุปไมยปรากฏคำเชื่อมที่แสดงการเปรียบเทียบคือ คำว่า “เป็น” “เป็นเหมือน” และสิ่งที่เหมือนกันของความรักกับควันไฟ ก็คือ เมื่อเข้าตาแล้วทำให้เสียน้ำตา

แบบเปรียบเทียบต้นสะท้อนให้เห็นว่า ความรักอาจเป็นสิ่งที่สวยงามก็จริง แต่หากเรารักโดยขาดสติ ไม่รู้เท่าทัน ความรักแล้ว เราก็จะเหมือนคนที่ความรักเข้าตา มองความจริงไม่เห็นอีกต่อไปและที่สำคัญหากเรารักไม่เป็นแล้วเราคงต้องเสียใจและเสียน้ำตาด้วย ดังนั้นเราควรเตรียมทั้งตัวเตรียมทั้งใจเพื่อรับมือกับความรัก เช่นเดียวกับควันไฟซึ่งเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ ที่แม้มันจะบางเบาเหมือนไม่สามารถจะทำอันตรายเราได้ แต่หากเราไม่รู้จักรักษาป้องกันปล่อยให้มันมาเข้าตาเราแล้วก็จะทำให้เราแสบตาและหลังน้ำตาออกมาในที่สุด

ตัวอย่างที่ 2

“เพียงวันละเล็ก ละน้อย ให้มันเป็นไปอย่างนี้ทุกวัน ให้เหมือนหยดน้ำที่มันหยดลงที่เดิม...เสมอ รักน้อย ๆ แต่มาคงที่เถอะเธอ ก็พอชื่นใจ ให้เป็นแค่น้ำ หยดน้อย หยดลงเบาๆ ที่พื้นหัวใจ ให้รัก ซึมซับลงไปประจำทุกวัน..เสมอ รู้ว่ารัก แต่อย่าใจร้อนเลย...นะเธอ ให้วันพรุ่งนี้ช่วยพิสูจน์ความรักให้วันเวลารวบรวมรักที่ได้จากเธอ ทางอีกแสนไกล ที่เราต้องเจออะเจอะค่อยๆ ไปเถอะ จะดีไหม หยดน้ำ ไม่นานจะเป็นค้างคาน้ำเย็น...สดใส และให้รู้ว่าเป็นความรักจากใจ เพียงไม่ช้าไม่นาน”

(เพลงหยดน้ำ

อัลบั้ม ธงไชย วิลเลจ 1: 2549)

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นถ้อยคำเปรียบเทียบเกี่ยวกับความรัก คือ แบบเปรียบเทียบความรักกับหยดน้ำ

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain)	แบบเปรียบเทียบ (Source domain)
ความรัก	หยดน้ำ
เพิ่มเติมได้	การหยดของน้ำ

จากตัวอย่างถ้อยคำอุปลักษณ์ปรากฏคำเชื่อมที่แสดงการเปรียบเทียบคือ คำว่า “เหมือน” “เป็น” “เป็นดัง” และสิ่งที่เหมือนกันของความรักกับหยดน้ำ ก็คือ มีการรวบรวมสะสมทีละเล็กทีละน้อยให้กลายเป็นสิ่งที่เพิ่มมากขึ้นได้

นอกจากนี้จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นถ้อยคำเปรียบเทียบเกี่ยวกับความรัก คือ แบบเปรียบเทียบความรักกับหยดน้ำ มีการใช้คำว่า “วันละเล็กวันละน้อย น้อย ๆ แต่คงที่ ชื่นใจ หยดลงเบา ๆ รวบรวม ธารน้ำเย็น สดใส” ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่โดยปกติจะใช้ในวงความหมายของ “หยดน้ำ” ในที่นี้คำศัพท์ดังกล่าวถูกนำมาใช้อธิบายเกี่ยวกับความรัก โดยเปรียบเทียบ “ความรัก” ว่าเป็นเหมือน “หยดน้ำ” เพื่อสะท้อนว่าความรักเป็นสิ่งที่ต้องเพิ่มเติมให้เต็มอยู่ตลอดเวลาและต้องมีลักษณะการเพิ่มเติมทีละเล็กทีละน้อยให้ค่อย ๆ เต็ม ไม่ใช่เพิ่มลงไปให้เต็มทีเดียวและต้องเป็นการกระทำที่คงที่สม่ำเสมอ เมื่อเราสะสมความรักทีละเล็กทีละน้อยแล้ว ความรักของเราก็จะเต็มเปี่ยมและเกิดเป็นความสุขที่มหาศาลในที่สุด เช่นเดียวกับหยดน้ำเป็นส่วนเล็ก ๆ ที่ต้องมีการเก็บกักรวบรวมสะสม จากหยดน้ำเล็ก ๆ เมื่อหยดลงที่เต็มอย่างคงที่สม่ำเสมอ มันก็จะกลายเป็นสายธาราที่มหาศาลนำพาความสดชื่นสดใสมาสู่มวลชน

2. มโนอุปลักษณ์ [ความรัก คือ สิ่งประดิษฐ์/สิ่งก่อสร้าง]

ความรักเปรียบได้กับบูมเมอแรง บอลลูน ที่ชาร์ตไฟ สวิทช์ไฟ วิดีโอ ซีดี เรือกลไฟ โคมไฟ มอเตอร์เวย์และโทลเวย์ ปรากฏทั้งสิ้น 18 รูปคำ คิดเป็นร้อยละ 18.75 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 3

“ใจมันจำเธอไม่จางห่างกันไปไม่นาน นอนละเมอมันทุกวันนี้
ใจมันต้องการจะเจอ ฉันจึงต้องวนกลับมาหามาให้เจอกับเธอ ตามมาตื้อ
กันจนเจอ..มาจนกว่าเธอจะให้ใจ ก็เพราะว่าตัวฉันเป็นอย่างบูมเมอแรง
ขว้างไปยังแรงยิ่งกลับมาเร็ว (ขว้างไปยังแรงยิ่งกลับมาเร็ว) ฉันเป็นอย่างบู
มเมอแรงขว้างไปทุกแห่งก็ตามที่เดิม”

(เพลงบูมเมอแรง

อัลบั้มบูมเมอแรง: 2533)

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นถ้อยคำเปรียบเทียบเกี่ยวกับความรัก คือ แบบเปรียบความรักกับบุมเมอแรง

สิ่งที่ถูกเปรียบ (Target domain)	แบบเปรียบ (Source domain)
ความรัก	บุมเมอแรง
มีการปฏิสัมพันธ์	การขว้างบุมเมอแรง

จากตัวอย่างถ้อยคำอุปมาอุปไมยปรากฏคำเชื่อมที่แสดงการเปรียบเทียบคือ คำว่า “เป็น” “อย่าง” และสิ่งที่เหมือนกันของความรักกับบุมเมอแรง ก็คือ ยิ่งหนี ยิ่งได้พบเจอ

แบบเปรียบข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ความรักเป็นสิ่งที่สนุกสนานทำให้ผู้ที่รักนั้นเฝ้าฝัน เพื่อพบ ต้องการเห็นหน้าคนที่เรารักอยู่ตลอดเวลา แม้ไม่ได้เจอหน้ากันก็ยังคงคิดถึงกันและอยากไปหาไปเจอคนที่เรารักให้ได้ แม้ว่าคนที่เรารักอาจจะหลีกเลี่ยงเรา ไม่อยากเจอหน้าหรือผลักไสไล่ส่งเราไปให้ไกลแสนไกลเพียงใด แต่เราก็มักกลับมาวนเวียนอยู่ใกล้ ๆ เขา คอยติดตามเขาไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ตาม เช่นเดียวกับบุมเมอแรงซึ่งเป็นสิ่งประติษฐานที่เป็นของเล่นมีลักษณะการเล่นที่สนุกสนาน เมื่อเราขว้างบุมเมอแรงออกไปด้วยกำลังที่มากและรุนแรงเพียงใด บุมเมอแรงนั้นก็จะมีบินกลับมาหาเราเร็วและแรงเท่ากับกำลังที่เราได้ขว้างออกไปในตอนเริ่มเล่น และก็จะกลับมาในตำแหน่งที่ขว้างออกไปด้วย

ตัวอย่างที่ 4

“หากว่าใจเป็นเหมือนบอลลูนั้นก็คงลอยต่ำ ต่ำลงมาจนร่วงจนหล่นกระทบพื้นดิน ถึงแม้จะคอยเคียวเช็ญ ก็เห็นจะไปไม่ไหว ต้องเสริมเติมลมกันใหม่ให้ใช้ได้ยอดเดิม หากว่าใจเป็นเหมือนบอลลูนั้นก็คงลอยต่ำ แต่ในใจมันโน้มมน้ำหนักันหาเธอ ทั้งไว้ให้กองกับพื้น ทั้งขึ้นทั้งเย็นและร้อน สงสารบอลลูกลมอ่อน ไม่ซ้าก็ผูกพัน สุขลมมันเข้าไป ให้พองออก หัวใจเจอกับเธอ ก็พองออก มันคงจะลอยสู่ฟ้าไกลไกล เหมือนไปกับบอลลูน”

(เพลงบอลลูน อัลบั้ม
เบิร์ต พริกชี้หู: 2534)

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นถ้อยคำเปรียบเทียบเกี่ยวกับความรัก คือ แบบเปรียบเทียบความรักกับบอลลูน

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain)	แบบเปรียบเทียบ (Source domain)
ความรัก	บอลลูน
ต้องการการดูแลรักษา	ตรวจสอบการใช้งาน

จากตัวอย่างถ้อยคำอุปมาอุปไมยปรากฏคำเชื่อมที่แสดงการเปรียบเทียบคือ คำว่า “เป็น” “เหมือน” และสิ่งที่เหมือนกันของความรักกับบอลลูน ก็คือ หากไม่ดูแลรักษาการใช้งานไม่ได้

แบบเปรียบเทียบข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ความรักนั้นเป็นเรื่องของคนสองคน เมื่อคนสองคนมีความรักให้แก่กันแล้ว ก็ควรใส่ใจเติมรักให้แก่กันเสมอ ๆ เพราะเมื่อเวลาผ่านไป หากไม่เติมความรักให้แก่กันก็จะทำให้ความรักของคนสองคนนั้นไม่หวานชื่น อาจเกิดความเบื่อหน่าย ห่อเหี่ยวใจ ไม่มีชีวิตชีวา และไม่เป็นความรักที่หวานชื่นเหมือนครั้งที่รักกันใหม่ ๆ เช่นเดียวกับบอลลูนซึ่งเป็นสิ่งประดิษฐ์ หากจะใช้งานให้มีประสิทธิภาพแล้ว ก็ควรหมั่นตรวจสอบ คอยดูแลเติมอยู่เสมอเพราะบอลลูนต้องใช้ลงในการลอยตัวไปยังที่ต่าง ๆ หากบอลลูนไม่มีลมแล้วก็จะไม่สามารถใช้งานได้

3. มโนอุปมา [ความรัก คือ การศึกษา]

ความรักเปรียบได้กับครู และการเล่าเรียน ปรากฏทั้งสิ้น 15 รูปคำ คิดเป็นร้อยละ 15.63 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 5

“อยากขอใจสักครึ่งหนึ่งถึงคนที่เคยซึ่งใจ สุดท้ายก็จากกันไปและเหลือทิ้งไว้เพียงแต่ความทรงจำอยากขอใจที่สอนให้ ผันและเฝื่อนชื่นฉ่ำและสอนให้เจ็บให้ซ้ำให้จำบทเรียนที่แพงเหลือหลาย ถ้าหากครั้งนี้ไม่มีเธอหลงหลอกไว้ ฉันนี่คงมงายเห็นรักดีเกินไป ไม่มีวันจะรู้ ฉันเจ็บ ครั้งนี้ ฉันมีเธอเป็นตั้งครูสอนฉันให้เข้าใจ รักร้ายเป็นเช่นไรขอใจจริง จจริง”

(เพลงขอใจจริงจริง อัลบั้ม

รับขวัญวันใหม่: 2530)

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นถ้อยคำเปรียบเทียบเกี่ยวกับความรัก คือ แบบเปรียบเทียบความรักกับครู

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain)	แบบเปรียบเทียบ (Source domain)
ความรัก	ครู
เรียนรู้และเข้าใจ	การสั่งสอน

จากตัวอย่างถ้อยคำอุปมาอุปไมยที่แสดงการเปรียบเทียบคือ คำว่า “เป็นดัง” และสิ่งที่เหมือนกันของความรักกับครู ก็คือ การสั่งสอน ให้ความรู้ ให้แก่วัดและคติเตือนใจ

แบบเปรียบเทียบข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ความรักนั้นเมื่อเราได้ลองประสบพบเจอมันด้วยตัวเองจะรู้ว่าเป็นสิ่งที่สอนให้เราเรียนรู้และเข้าใจชีวิตมากยิ่งขึ้น สอนให้เราเรียนรู้ว่าที่จริงแล้วความรักก็มีทั้งส่วนที่ดีและไม่ดี ทำให้เรามองให้สิ่งต่าง ๆ ว่าล้วนมีสองแง่มุมเสมอ และเป็นสิ่งมีค่าที่เราควรจดจำเพื่อเราจะได้ไม่หลงงมงายกับสิ่งที่เราคิดไปเอง เช่นเดียวกับครูที่สอนให้เราเข้าใจบทเรียน ความรู้รอบตัวและการใช้ชีวิต ในบทเรียนเราก็ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่ครูสอน ซึ่งสิ่งเหล่านั้นมีทั้งส่วนที่ดีเหมาะแก่การนำมาเป็นเยี่ยงอย่าง ส่วนที่ไม่ดีก็นำมาเป็นบทเรียน ตัวอย่างและข้อคิดคติเตือนใจเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดกับเราได้อีก

ตัวอย่างที่ 6

“บางเวลาอาจเบื่อตัวเอง บางเวลาอาจใช้อารมณ์ บางเวลาอาจเกิดเป็นเรื่องใหญ่ บางเวลาไม่อยากงูมมือ บางเวลาอาจเริ่มชินชานและไม่รู้ว่าใครผิดตรงไหน อาจจะไม่โกรธกันได้บ่อย ๆ ไม่ได้อยู่คนละข้างสักหน่อย เรายังมีกันอยู่จำได้ไหมว่า ตอนเถียงกันแทบเป็นแทบตาย ยังคงอยู่ข้างเธอ ไม่มีรักไหน ที่ดีทุกวัน ยิ่งนานยิ่งผ่านเรื่องราวมากมาย เข้ามาทดสอบ เข้ามาลองใจว่าความรักของใครแกร่งจริง หากเราเรียนรู้วิชาอดทน หากเราผ่านพ้นยอมได้ทุกสิ่ง หากเรามั่นใจว่ารักเราจริง ทุกสิ่งมันก็นั่นคง”

(เพลงเถียงกันทำไม อัลบั้ม
ธงไชย วิลเลจ: 2549)

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นถ้อยคำเปรียบเทียบเกี่ยวกับความรัก คือ แบบเปรียบเทียบความรักกับการเล่าเรียน

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain)	แบบเปรียบเทียบ (Source domain)
ความรัก	การเล่าเรียน
อุปสรรค	แบบทดสอบ

จากตัวอย่างถ้อยคำอุปมาอุปไมยไม่ปรากฏคำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบและสิ่งที่เหมือนกันของความรักกับการเล่าเรียนก็คือ ความรักต้องผ่านอุปสรรคเช่นเดียวกับการเล่าเรียนที่ต้องผ่านแบบทดสอบ

แบบเปรียบเทียบข้างต้นมีการใช้คำว่า “เข้ามาทดสอบ แกร่งจริง เรียนรู้ วิชาอดทน มั่นคง” ซึ่งล้วนเป็นคำศัพท์ที่โดยปกติจะใช้ในวงความหมายของ “การเล่าเรียน” ในที่นี้ คำศัพท์ดังกล่าวถูกนำมาใช้อธิบายเกี่ยวกับความรัก โดยเปรียบเทียบ “ความรัก” ว่าเป็นเหมือน “การเรียน” เพื่อสะท้อนว่าความรักเป็นสิ่งที่ต้องประกอบกับการเรียนรู้ การศึกษาที่ไม่มีวันจบสิ้นและเราต้องพบเจอกับอุปสรรคที่เข้ามาสร้างปัญหาในความรักของคนสองคน การจะอยู่กับคนที่เรารักได้อย่างมีความสุขนั้น เราจะต้องหันหน้าเข้าหากัน ปกป้องหาหรือกัน ปรับความเข้าใจ รับผิดชอบซึ่งกันและกัน หากเกิดความไม่ลงรอยกัน ก็ควรใจเย็น ๆ และมีความอดทนกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไปให้ได้ทุกปัญหาย่อมมีทางออกเมื่อเราเข้าใจกันและพร้อมที่จะเดินไปด้วยกัน หากเราแก้ไขปัญหาเหล่านั้นให้ผ่านพ้นไปได้ เราก็จะมีความรักที่มั่นคงและเป็นสุขตลอดไป เช่นเดียวกับการเล่าเรียนเป็นการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ เมื่อเราเล่าเรียนวิชาความรู้ก็ย่อมต้องมีการทดสอบเพื่อประเมินว่าเรามีความเข้าใจบทเรียนมากน้อยเพียงใด หากใครที่ผ่านการทดสอบก็ถือว่าเป็นคนที่เก่งและแกร่งแต่หากใครที่ไม่ผ่านการทดสอบนั้นก็ควรปรับปรุงลักษณะการเรียนรู้อีกต่าง ๆ ให้เพิ่มมากขึ้นและต้องมีความมานะอดทนและพยายามที่จะทำแบบทดสอบในครั้งต่อไปให้ผ่านไปได้ หากเรามีความตั้งใจที่จะเรียนรู้อีกต่าง ๆ แล้ว เราก็จะต้องผ่านการทดสอบไปได้อย่างแน่นอนและก็จะเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถแบบสมบูรณ์นำเอาความรู้ที่ได้รับจากการเล่าเรียนไปหาเลี้ยงตัวเองได้ ทำให้เกิดความมั่นคงในชีวิต

แข่งขัน ก็เหมือนกับการที่เราหลอกตัวเองกลัวว่าตัวเองจะได้รับความพ่ายแพ้ ซึ่งทำให้เราเสียโอกาสได้หรือกล่าวได้ว่า ยิ่งเราไม่อยากแข่งขันมากเท่าใดเราก็มยิ่งแพ้มากเท่านั้น

5. มโนอุปสัททณฺ์ [ความรัก คือ เครื่องใช้/เครื่องนุ่งห่ม]

ความรักเปรียบได้กับเครื่องใช้/เครื่องนุ่งห่ม ปรากฏทั้งสิ้น 2 รูปคำ คิดเป็นร้อยละ

2.08 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 8

“ใหญ่ไป เล็กไป ไม่ FIT หาที่ถูกต้องใจไม่มี หนึ่งๆ นอนๆ นึกคิดเมื่อไรจะเจอซักที กำลังหาซื้อชีวิต หวังว่าเธอจะพอดี พอดี FIT พอดี FIT พอ พอ พอ พอ พอดี หัวใจ FIT เลย มันจะมีหรือเปล่า ไม่เล็ก ไม่ใหญ่ SIZE กำลังดี หามาตั้งนานไม่พอดีซักที หวังว่าคราวนี้ พอดี พอดี พอดี FIT ไม่ว่าจะเสื้อผ้า หรือว่าเป็นรองเท้า จะสั้นหรือว่ายาว มีให้เลือกใส่ได้พอดี แขนยาวขนาดนั้น ขาสั้นขนาดนี้แค่นี้กำลังดี มีมากมายให้เราเลือกกัน อยาก อยากจะรู้ SIZE อะไร พอดีกันไหม กลัวจะพลาดทำยังงี้ ก็ต้องลองสวม เจอที่ถูกต้อง ต้องขอลองสักหน่อยได้ไหม ไม่อยากมา นั่งเสียตาย ใส่ได้ไม่ได้ค่อยว่ากันอีกที”

(เพลงพอดี Fit อัลบั้ม

ธงไชย วิลเลจ : 2549)

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นถ้อยคำเปรียบเทียบเกี่ยวกับความรัก คือ แบบเปรียบเทียบความรักกับเครื่องใช้/เครื่องนุ่งห่ม

สิ่งที่ถูกเปรียบ (Target domain)	แบบเปรียบเทียบ (Source domain)
ความรัก	เครื่องใช้/เครื่องนุ่งห่ม
ความเหมาะสมพอดีกันของคนรัก	ขนาดของเครื่องนุ่งห่ม

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นถ้อยคำเปรียบเทียบเกี่ยวกับความรัก คือ แบบเปรียบเทียบความรักกับเสื้อผ้ากับรองเท้า มีการใช้คำว่า “ใหญ่ไป เล็กไป ไม่ FIT พอดี พอดี FIT พอดี FIT เสื้อผ้า รองเท้า จะสั้นหรือว่ายาว มีให้เลือกใส่ได้พอดี แขนยาวขนาดนั้น ขาสั้นขนาดนี้แค่นี้กำลังดี มีมากมายให้เราเลือกกัน SIZE อะไร ลองสวม” ซึ่งล้วนเป็นคำศัพท์ที่โดยปกติจะใช้ในวงความหมายของ “เครื่องใช้เครื่องนุ่งห่ม” ในที่นี้คำศัพท์ดังกล่าวถูกนำมาใช้อธิบาย

เกี่ยวกับความรัก โดยเปรียบเทียบ “ความรัก” ว่าเป็นเหมือน “เสื้อผ้ากับรองเท้า” เพื่อสะท้อนว่าความรักเป็นเรื่องของคนสองคน คนเราจะรู้ว่ารักกันหรือไม่จะต้องลองเรียนรู้นิสัยใจคอกันก่อนว่าเราเข้ากันได้หรือไม่ มีอะไรที่ต้องปรับเปลี่ยนให้ได้เพื่อจะได้รักกันหรืออาจกล่าวว่า เราควรเลือกใช้ชีวิตอยู่กับคนที่เข้ากับเราได้ คนที่พอดีกับเรา ไม่มากไปไม่น้อยไป จะทำให้เราใช้ชีวิตกับเขาต่อไปได้อย่างมีความสุขเช่นเดียวกับเสื้อผ้าและรองเท้า ก่อนที่เราจะเลือกซื้อมาเป็นของเรา เราต้องลองสวมใส่ก่อนเพื่อให้แน่ใจว่าพอดีกับเรา ใส่แล้วดูดี ไม่คับหรือหลวมจนเกินไป หากซื้อมาโดยไม่ได้ลองเราอาจได้เสื้อผ้าหรือรองเท้าที่ไม่เข้ากับเรา ไม่พอดีกับเราอาจต้องเสียเงินไปโดยเปล่าประโยชน์

อภิปรายและสรุปผล

ผู้วิจัยพบว่าถ้อยคำเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับความรักในบทเพลงของธงไชย แมคอินไตย์นั้นมีรูปแบบของถ้อยคำเปรียบเทียบเกี่ยวกับความรักที่ปรากฏคำเชื่อม เช่น “เป็น” “คือ” “เหมือน” “เป็นดัง” “เป็นอย่าง” “อย่างกับ” ฯลฯ เพื่อเปรียบเทียบสิ่งที่อยู่คนละวงความหมายกันกับความรักเป็นจำนวนมากกว่ารูปแบบที่เป็นถ้อยคำเปรียบเทียบเกี่ยวกับความรักที่ไม่ปรากฏคำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบโดยตรง แต่จะปรากฏในลักษณะรูปคำศัพท์ต่าง ๆ ซึ่งผู้อ่านต้องทำความเข้าใจการเปรียบเทียบนั้นเพิ่มเติมเพราะการใช้คำเชื่อมอาจทำให้ผู้ฟังเพลงเข้าใจถึงจุดที่มีการเปรียบเทียบได้ดียิ่งขึ้น ผู้ฟังจะไม่สับสนซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายการสื่อสารของบทเพลงนั้น

บทเพลงของธงไชย แมคอินไตย์มีถ้อยคำอุปสรรคความรักทั้งสิ้น 96 รูปคำ และรูปคำอุปสรรคที่ปรากฏสะท้อนมโนทัศน์ความรัก จำนวน 4 มโนทัศน์ โดยเรียงลำดับตามความถี่ของการปรากฏใช้จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงกลุ่มมโนทัศน์ความรักที่ปรากฏในบทเพลงของธงไชย แมคอินไตย์

ที่	มโนอุปสรรค	ถ้อยคำ	ร้อยละ
1	[ความรัก คือ ธรรมชาติ]	51	53.12
2	[ความรัก คือ สิ่งประดิษฐ์/สิ่งก่อสร้าง]	18	18.75
3	[ความรัก คือ การศึกษา]	15	15.63
4	[ความรัก คือ เกม/การแข่งขัน]	10	10.42
5	[ความรัก คือ เครื่องใช้/เครื่องนุ่มห่ม]	2	2.08
	รวม	96	100.00

ผู้วิจัยพบว่า ผลการวิจัยอุปลักษณ์โน้มน้าวเหล่านี้สะท้อนให้เห็นประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับความรักหลายประการ ดังนี้

1) ความรักเป็นเรื่องพื้นฐานใกล้ตัวมนุษย์ สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเป็นสิ่งใกล้ตัวมนุษย์ อาจกล่าวได้ว่า มนุษย์เกิดมาจากธรรมชาติ ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่บทเพลงของธงไชย แมคอินไตย์จะปรากฏรูปคำอุปลักษณ์ความรักคือธรรมชาติเป็นจำนวนมาก เมื่อความรักเป็นสิ่งที่ป็นนามธรรม ดังนั้น มนุษย์จะเข้าใจความรักได้ง่ายขึ้นเมื่อทำความเข้าใจความรักผ่านสิ่งที่ใกล้ตัวและเข้าใจได้ง่ายอย่างความเป็นธรรมชาติ เช่น ความรักเป็นความเย็นสบายเหมือนหมอกในยามเช้า ความรักทำให้เกิดความเจ็บปวดเหมือนเวลาที่ควีนไฟเข้าตา ความรักเหมือนหยดน้ำที่ให้ความชุ่มชื้นกับชีวิต เป็นต้น

2) ความรักต้องอาศัยการเรียนรู้ มนุษย์ทุกคนเกิดมาจำเป็นต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้หรือได้รับการศึกษาเพื่อความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ความรักก็เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่มนุษย์จำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจ กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับความรักช่วยสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ความรักเป็นเรื่องซับซ้อนต้องอาศัยการเรียนรู้ศึกษา ดังนั้นคนที่มีความรักจึงต้องฝึกหัดที่จะเข้าใจความซับซ้อนนั้น

3) ความรักต้องการการดูแลรักษา นอกจากจะต้องเข้าใจความรักแล้ว การดูแลรักษาก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญ อย่างเช่น สิ่งประดิษฐ์สิ่งก่อสร้าง เมื่อก่อร่างสร้างขึ้นมาแล้วก็ต้องบำรุงดูแลรักษาให้มีสภาพที่ใช้งานได้ดีต่อไป เหมือนความรักที่ต้องการการดูแลบำรุงเพื่อความให้ความรักยืนยาวและมีความสุข

ประเด็นต่าง ๆ ข้างต้นที่ผู้วิจัยนำเสนอสอดคล้องกับการศึกษาของ Pattra Ngamjitwongsakul (2003) ซึ่งศึกษา อุปลักษณ์ความรักจากบทเพลงไทยสากลในเครือลิขสิทธิ์ของบริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ อุปลักษณ์ทำให้เรามีมนต์เสน่ห์ที่ชัดเจนต่อความรัก เมื่อกกล่าวถึงประเด็นของความรักในแง่ของอุปลักษณ์จากข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่า มนุษย์เข้าใจ ความรักผ่านภาษาในเพลงทั้งความรักที่เป็นความสุขและความรักที่เป็นความทุกข์ ผู้วิจัยเห็นว่า ภาษาในเพลงที่เป็นรูปคำอุปลักษณ์นั้นทำให้เราเข้าใจความรักผ่านสิ่งใกล้ตัวที่เป็นรูปธรรมและเข้าใจได้ง่าย เราจึงสามารถมองความรักได้ดีได้ลึกซึ้งในทุกแง่มุมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรรณก รัมมะอัถต์. (2556). การเปรียบเทียบอุปลักษณ์ความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับ **เพลงไทยสากล**. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รวมเพลงพีบีร็ด. [ออนไลน์]. สืบค้น 8 ตุลาคม 2561. จาก <https://is.gd/F3j19v>.
- วรัญญา ยิ่งยงค์ดี. (2561). การใช้ภาษาในการเสนอภาพสตรีจากนิตยสารบันเทิงไทย. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา**, 6(1), 140–152.
- ศรัณย์ รักลัตย์มัน. (2547). **วิจัยรูนกับกระบวนการสร้างความเป็นจริงเรื่องความรักผ่าน เพลงไทยสมัยนิยม**. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Lakoff, G., and Johnson, M. (1980). **Metaphor we live by**. USA: Chicago Press.
- Ngamjitwongsakul, Pattr. (2003). **A Study of Love Metaphor in Modern Thai Songs**. (Master's thesis, Department of Linguistics). Bangkok: Mahidol University.